

382.

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej

z dnia 17 kwietnia 1924 r.

o połączeniu (fuzji) państwowych instytucji kredytowych w Bank Gospodarstwa Krajowego.

„Na zasadzie art. 1 punkt 7 i art. 2 ustawy z dnia 11 stycznia 1924 r. o naprawie Skarbu i reformie walutowej (Dz. U. R. P. № 4 poz. 28) oraz zgodnie z uchwałą Rady Ministrów z dnia 16 kwietnia 1924 r. zarządzam co następuje:

Art. 1. Polski Bank Krajowy utworzony ustawą z dnia 7 kwietnia 1922 r. (Dz. U. R. P. № 27 poz. 220), Państwowy Bank Odbudowy utworzony ustawą z dn. 23 marca 1922 r. (Dz. U. R. P. № 27 poz. 217), Zakład Kredytowy Miast Małopolskich zatwierdzony reskryptem Ministra Skarbu z dn. 6 marca 1919 r. № 84200/23113 S. III zostaną złączone w jeden Bank pod firmą Bank Gospodarstwa Krajowego.

Art. 2. Statut Banku Gospodarstwa Krajowego wyda Minister Skarbu, na zasadach zawartych w niniejszym rozporządzeniu.

Art. 3. Bank Gospodarstwa Krajowego jest osobą prawną i ma prawo używania godła państwowego w swojej pieczęci. Siedzibą Banku jest m. st. Warszawa, obszarem działalności cała Rzeczpospolita.

Art. 4. Kapitał zakładowy Banku, którego wysokość ustali statut, powstanie w ten sposób, iż czysty majątek instytucji, wymienionych w art. 1, stanowiący własność Skarbu Państwa zostanie jako udział Skarbu Państwa przeznaczony na kapitał zakładowy Banku. Pozostała część kapitału zakładowego zostanie pokryta przez udziały samorządów, ich związków lub przedsiębiorstw będących ich własnością. Skarb Państwa może część swojego udziału odstąpić przedsiębiorstwom państwowym, jednak łączny udział Skarbu Państwa i przedsiębiorstw państwowych nie może wynosić mniej niż 60% kapitału zakładowego. Udziałowcy ponoszą odpowiedzialność za zobowiązania Banku do wysokości udziałów w kapitale zakładowym.

Kapitał zakładowy, oznaczony w powyższy sposób, może być podwyższony za zezwoleniem Ministra Skarbu, przez podwyższenie udziału Skarbu Państwa, przedsiębiorstw państwowych oraz samorządów, lub przedsiębiorstw samorządowych. Warunki zmniejszenia kapitału zakładowego oraz wycofania udziałów samorządów i ich związków określi statut.

Art. 5. Celem banku jest: organizowanie i rozwijanie kredytu przez: emisję listów zastawnych, zabezpieczonych hipotecznie, obligacji komunalnych i kolejowych, dalej przez inne czynności bankowe, przyczem potrzeby Państwa, przedsiębiorstw państwowych i samorządów, jak również popieranie ruchu budowlanego oraz odbudowy kraju—szczególnie powinno być brane w rachubę.

Czynności Banku określi szczegółowo statut.

Art. 6. Minister Skarbu jest upoważniony do przyznania państwowej gwarancji za listy zastawne

i obligacje Banku do łącznej sumy 500 milionów złotych.

Art. 7. Fundusze przyznawane z budżetu Państwa na cele kredytowe, o ile nie dysponują nimi bezpośrednio władze państwowe, mogą być administrowane tylko przez Bank.

Postanowienie to nie narusza uprawnień przyznanych na podstawie obowiązujących ustaw Państwowemu Bankowi Rolnemu.

Art. 8. Bank ma prawo wypuszczania listów zastawnych i obligacji komunalnych i kolejowych, opiewających na złote w złocie lub obcemi walutami.

Suma listów zastawnych, znajdujących się w obiegu nie może przekraczać ogólnej sumy równoczesnych wierzytelności hipotecznych; ta zasada stosuje się również do obligacji komunalnych i kolejowych, tak, że w każdym z tych działów ogólna suma emisji nie może przekraczać sumy wierzytelności.

Art. 9. Bank udziela pożyczek hipotecznych, komunalnych i kolejowych z amortyzacją lub bez amortyzacji i to albo w listach zastawnych i obligacjach, albo w gotówce.

Art. 10. Na obszarze b. zaboru rosyjskiego wpisy hipoteczne, dokonane na rzecz Banku Gospodarstwa Krajowego z tytułu udzielonych pożyczek, zarówno w listach zastawnych, jakoteż w obligacjach, stanowią wyłączne zabezpieczenie tych listów, względnie obligacji.

W takich wpisach hipotecznych winna być uczyniona wzmianka:

„Wpis niniejszy zabezpiecza wyłącznie listy zastawne (albo odpowiednie obligacje) Banku”.

Zaciągający pożyczkę zeznaje akt wypłaty jednostronnie, wszakże pełnomocnik Banku obowiązany jest się stawić, gdy wypłata następuje z wezwań.

Wypłata rzeczywista, o ile nie następuje z wezwań, dokonywana jest w lokalu Banku.

Przeciwko takiej wypłacie, stwierdzonej uwierzytelnionym podpisem dłużnika, zarzut niewyliczenia nie jest dopuszczalny.

Należność Banku winna mu być spłacona w sposób przepisany w jego statucie, o ile Bank nie zgodzi się na inny rodzaj spłaty.

Art. 11. Na obszarze b. Królestwa Polskiego obligacjom, wydanym na zasadzie udzielonych przez Bank pożyczek, służy przywilej i pierwszeństwo pokrycia określone w art. 7 prawa o przywilejach i hipotekach z dnia 13 czerwca 1825 r. (Dz. Pr. Król. Pol. tom IX str. 355), z przedmiotów majątkowych, będących podkładem pożyczki oraz z innego majątku dłużnika, nie naruszając pierwszeństwa przywilejów wymienionych w art. 7 powołanego prawa.

Art. 12. Minister Spraw Wewnętrznych na wniosek Ministra Skarbu zarządza spłatę pożyczek komunalnych, udzielonych związkom samorządowym z dochodów, przypadających im z tytułu danin i opłat publicznych.

Art. 13. Bank ma prawo udzielać pożyczki na towary, pozostające w posiadaniu pożyczającego, który za ich usunięciem ponosi odpowiedzialność cywilną oraz karną jak za przywłaszczenie.

Papiery procentowe i wszelkie inne ruchomości, jakie Bank przyjmie na zastaw, winny być zapisane do ksiąg sznurowych lub rejestrów umyślnie na ten cel zaprowadzonych.

W księgach tych i rejestrach prócz wysokości długu, należy wpisać rodzaj i jakość przedmiotów, przyjętych na zastaw.

Zapisanie takie staje się równoznacznem rejestracji, o której mowa w art. 2074 k. c. nap. i nadaje Bankowi przywilej zapewniony wierzycielowi w art. 2073 k. c. nap.

Bank w razie nieotrzymania zapłaty ma prawo w charakterze wierzyciela rozporządzać przedmiotem zastawu rachomego do wysokości przypadającej jemu od dłużnika należności, bez uzyskiwania do tego upoważnienia sądowego.

Listy zastawne, obligacje komunalne i kolejowe Banku mają wszelkie prawa papierów, posiadających bezpieczeństwo pupilarne.

Tytuły te mogą być przedmiotem lokaty kapitałów osób, pozostających pod opieką lub kuratelą kapitałów fundacyjnych, kościelnych i korporacyjnych, jako też mogą być przyjmowane na wszelkiego rodzaju kaucje i wadja licytacyjne po cenie oznaczonej przez Ministra Skarbu.

Art. 14. Na obszarze b. zaboru rosyjskiego Bankowi służą uprawnienia i przywileje Towarzystwa Kredytowego Ziemiańskiego, względnie Towarzystwa Kredytowego m. Warszawy. Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości będzie władny w zastosowaniu do Banku skrócić przewidziane w ustawach powyższych Towarzystw Kredytowych terminy postępowania przy ściąganiu wierzytelności Banku, jako też uprościć dotyczące formalności.

Na obszarze b. zaboru pruskiego Bank będzie korzystał z uprawnień i przywilejów, określonych w Statucie Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego.

Na obszarze b. zaboru austriackiego Bank otrzymuje uprawnienia nadane Bankowi Krajowemu dla Królestwa Galicji i Lodomerji z W. Ks. Krak. przez ustawę z dnia 21 czerwca 1882 r. (aust. Dz. U. P. № 81) o ściąganiu przymusowem drogą administracyjną zaległych odsetek i rat rocznych od wierzytelności hipotecznych.

Art. 15. Bank przyjmować będzie gotówkę na wkładki oszczędnościowe.

Poręka Skarbu Państwa przyznana art. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 1921 r. (Dz. U. R. P. № 106, poz. 769) z tytułu wkładek oszczędności oznacza się na sumę 100,000,000 (sto milionów) złotych; gwarantuje te wypłaty Skarb Państwa.

Formularze książeczek oszczędności podlegają zatwierdzeniu Ministra Skarbu, który też zatwierdza plan lokaty i zabezpieczenia sum zebranych ze składek oszczędności, oparty na zasadach analogicznych z zasadami obowiązującymi Kasy Oszczędności.

Książeczki wkładkowe Banku, które mogą być papierem na okaziciela, mają wszelkie prawa papierów, posiadających bezpieczeństwo pupilarne.

Książeczki te mogą być przedmiotem lokaty kapitałów osób, pozostających pod opieką lub kuratelą kapitałów fundacyjnych, kościelnych i korporacyjnych, jako też wszelkiego rodzaju kaucji i wadji licytacyjnych po cenie nominalnej.

Art. 16. Bank ma prawo zakładać, prowadzić, względnie pośredniczyć w zakładaniu przedsiębiorstw, o ile one są własnością Państwa, związków samorządnych i wogóle wszelkich korporacji, którym przysługuje prawo nakładania danin na swoje potrzeby względnie takich przedsiębiorstw prywatnych, których założenie lub udział w nich zostanie uznany za potrzebny przez Ministra Skarbu w porozumieniu z właściwymi Ministrami.

Art. 17. Bank ma prawo nabywać nieruchomości, o ile one są potrzebne na pomieszczenia własne i personelu Banku, względnie gdy chodzi o uchronienie się przed stratami z powodu udzielonych pożyczek hipotecznych.

Art. 18. Statut Banku określi, jaka część czystego zysku ma być przeznaczona na specjalny fundusz rezerwowy listów zastawnych i obligacji, a jaka część na ogólny fundusz rezerwowy.

Art. 19. Władzami Banku są:

- a) Rada Nadzorcza,
- b) Prezes Banku,
- c) Dyrekcja,
- d) Komisja Rewizyjna.

Art. 20. Prezesa Banku, który jest przewodniczącym Rady Nadzorczej, powołuje Prezydent Rzeczypospolitej na wniosek Rady Ministrów, przedstawiony przez Ministra Skarbu na okres pięciu lat.

Art. 21. Prezes nie może być jednocześnie posłem lub senatorem, ani też nie może sprawować żadnego płatnego, państwowego, komunalnego lub prywatnego urzędu ani należeć do organów kierowniczych lub nadzorczych jakiegokolwiek przedsiębiorstwa. Ograniczenie to nie dotyczy brania udziału w Radzie Banku Polskiego.

Art. 22. Rada Nadzorcza składa się z Prezesa Banku i 15 członków.

Dziwościu członków powołuje Minister Skarbu, pozostających 6 członków powołują samorzady lub ich związki, przyczem grupa samorządów, której wkład w kapitale zakładowym wynosi 1/10 część łącznego wkładu Państwa i przedsiębiorstw państwowych, ma prawo do powołania jednego członka Rady Nadzorczej.

Członkami Rady nie mogą być posłowie i senatorowie.

Art. 23. Skład personelu Dyrekcji mianuje Rada Nadzorcza, a zatwierdza Minister Skarbu. Rada też określa ilość Dyrektorów i ich zastępców.

Do Naczelnego Dyrektora i jego zastępcy stosują się postanowienia art. 21 niniejszego rozporządzenia.

Art. 24. Komisja Rewizyjna składa się z 5 członków, mianowanych przez władze, które określi statut.

Art. 25. Zwierzchniczy nadzór nad Bankiem wykonuje Minister Skarbu, który ma prawo mianować Kornisarza Rządowego.

Art. 26. Minister Skarbu powoła Komitet Organizacyjny Banku.

Komitetowi Organizacyjnemu powierza się szczególne opracowanie statutu i przeprowadzenie wszystkich czynności przygotowawczych potrzebnych do uruchomienia Banku.

Art. 27. W szczególności będzie zadaniem Komitetu Organizacyjnego:

- a) przeprowadzić oszacowanie aktywów i pasywów banków państwowych, wymienionych w art. 1 niniejszego rozporządzenia w celu ustalenia wysokości kapitału zakładowego;
- b) przeprowadzić czynności przygotowawcze w sprawie wciągnięcia do Banku samorządów i ich związków;
- c) czuwać nad tem, aby powyżej wymienione banki państwowe, już obecnie dostosowały swoją działalność do zasad, zawartych w niniejszym rozporządzeniu względnie w statucie Banku, który będzie ogłoszony, w szczególności by nie rozpoczynały nowych czynności, które nie mieszczą się w ramach niniejszego rozporządzenia względnie statutu.

Art. 28. Bank może rozpocząć swoją działalność w chwili, gdy ukończone zostaną czynności, wymienione w art. 26 projektu niniejszego rozporządzenia.

Czynności te winny być ukończone najpóźniej do 3-ch miesięcy od chwili ogłoszenia niniejszego rozporządzenia.

Z chwilą rozpoczęcia czynności przez Bank Gospodarstwa Krajowego, oznaczonej rozporządzeniem Ministra Skarbu, tracą moc obowiązującą ustawy i przepisy prawne wymienione w artykule 1 oraz wszelkie inne przepisy prawne, dotyczące przedmiotów unormowanych niniejszem rozporządzeniem.

Art. 29. Wykonanie niniejszego rozporządzenia powierza się Ministrowi Skarbu.

Art. 30. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej: *S. Wojciechowski*

Prezes Rady Ministrów

i Minister Skarbu: *W. Grabski*
